

EK:

## İTHALATTA HAKSIZ REKABETİN ÖNLENMESİNE İLİŞKİN TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: 2026/31)'E DAİR BİLGİLENDİRME RAPORU

### 1. GENEL BİLGİ VE İŞLEMLER

#### 1.1. Kapsam ve yasal dayanak

(1) Bu Rapor, 14/6/1989 tarihli ve 3577 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun (Kanun), 20/10/1999 tarihli ve 99/13482 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Karar (Karar) ve 30/10/1999 tarihli ve 23861 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik (Yönetmelik) hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

#### 1.2. Soruşturma

(1) Yerli üretici Sunar Mısır Entegre Tesisleri San. ve Tic. A.Ş. (Sunar Mısır) tarafından yapılan başvuruda, Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) menşeli sodyum glukonat ithalatının dumpingli fiyatlarla yapıldığı ve bu ithalatın yerli üretim dalında zarara neden olduğu iddiasıyla anılan ülke menşeli ithalata yönelik olarak bir dumping soruşturması açılması talep edilmiştir.

(2) Başvuru kapsamında sunulan bilgi ve belgeler, İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulu (Kurul) tarafından değerlendirilmiş ve bir dumping soruşturması açılmasını haklı kılacak dumping, zarar ve illiyet bağına ilişkin yeterli delillerin mevcut olduğuna kanaat getirilmiştir.

(3) Bu çerçevede, ÇHC menşeli 2918.16.00.00.13 gümrük tarife istatistik pozisyonu (GTİP) altında kayıtlı sodyum glukonat ithalatına yönelik olarak 25/5/2025 tarihli ve 32910 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2025/9) ile bir dumping soruşturması başlatılmıştır.

(4) T.C. Ticaret Bakanlığı (Bakanlık) İthalat Genel Müdürlüğü (Genel Müdürlük) tarafından yürütülen dumping soruşturması tamamlanmıştır.

#### 1.3. Yerli üretim dalının temsil yeteneği

(1) Yerli üretim dalının temsil kabiliyeti incelenirken, başvuru sahibi yerli üreticinin 2024 yılında soruşturma konusu ürünlerdeki üretim rakamları ile aynı ürünün toplam Türkiye üretimi kıyaslanmaktadır. Yapılan incelemede, Yönetmeliğin 18 inci ve 20 nci maddeleri uyarınca başvuruda bulunan yerli üreticinin yerli üretim dalını temsil etme niteliğini haiz olduğu anlaşılmış olup söz konusu firma işbu raporun ilgili bölümlerinde “yerli üretim dalı” olarak anılacaktır.

#### 1.4.Soruşturma ve zarar inceleme dönemi

(1) Damping belirlemesi için 1/1/2024-31/12/2024 tarihleri arasındaki dönem soruşturma dönemi (SD) olarak kabul edilmiştir.

(2) Zarar belirlemelerinde ise veri toplama ve değerlendirme için 1/1/2022-31/12/2024 arasındaki dönem zarar inceleme dönemi olarak belirlenmiştir.

#### 1.5. İlgili tarafların bilgilendirilmesi, dinlenmesi ve bilgilerin değerlendirilmesi

(1) Soruşturma açılmasını müteakip, soruşturma konusu ürünün ÇHC’de mukim üreticileri/ihracatçılarına, Türkiye’de yerleşik ithalatçılarına ve ayrıca tespit edilemeyen diğer üretici/ihracatçılara ulaşabilmek amacıyla anılan ülkenin Ankara Büyükelçiliğine soruşturmanın açılışına ilişkin bildirimde bulunulmuştur.

(2) Bildirimde, soruşturma açılış Tebliğine, başvurunun gizli olmayan özetine ve soru formlarına nereden erişilebileceği hususunda bilgi verilmiştir.

- (3) Taraflara görüşlerini bildirme ve soru formlarını yanıtlamaları için posta süresi dâhil 37 gün süre tanınmıştır. Ayrıca, ilgili tarafların süre uzatımı yönündeki makul talepleri karşılanmıştır.
- (4) Yerli üretim dalı, soruşturma süresi boyunca Bakanlık ile iş birliği içinde olmuş ve gerektiğinde talep edilen ilave bilgileri temin etmiştir.
- (5) Soruşturma konusu ürünün ithalatını gerçekleştiren firmalardan 4 tanesi soru formlarını süresi içinde yanıtlayarak Bakanlığa iletmıştır.
- (6) Soruşturma döneminde, Türkiye'ye ÇHC menşeli soruşturma konusu ürünün ihracatını gerçekleştirdiği tespit edilen üretici/ihracatçı firmalara soruşturma açılışına ilişkin bildirim gönderilmiştir. Bu kapsamda, Shandong Fuyang Bio-Tech. Co., Ltd. ve Weifang Jianbao Biotechnology Co., Ltd. firması ile Weifang Jianbao Biotechnology Co., Ltd. firmasının Türkiye'ye satışlarını gerçekleştiren iki adet tacir firma (Qingdao Reayou Chemical Co., Ltd. ve Qingdao Abel Technology Co., Ltd.) soru formlarını süresi içinde yanıtlayarak soruşturma kapsamında iş birliğinde bulunmuş olarak kabul edilmiştir.
- (7) Soruşturma sonucunda alınacak karara esas teşkil edecek bilgi, bulgu, tespit ve değerlendirmeleri içeren Nihai Bildirim Raporu 21/8/2026 tarihinde soruşturma konusu ülkenin Ankara Büyükelçiliğine, iş birliğinde bulunan ihracatçı ve ithalatçı firmalar ile ilgili taraf olan birlik ile derneklerle ve ayrıca yerli üretim dalına iletilmiştir. Tüm ilgili taraflara Nihai Bildirim Raporuna ilişkin görüş bildirmeleri için yeterli süre tanınmıştır.
- (8) Nihai bildirim sonrasında, ilgili taraflardan herhangi bir talep gelmemesi üzerine kamu ve firma özel dinleme toplantıları düzenlenmemiştir.
- (9) Tarafların işbu soruşturma boyunca ortaya koyduğu tüm bilgi, belge ve görüşler incelenmiş, mezkûr görüşlerden mevzuat kapsamında değerlendirilebilecek olanlara bu raporun ilgili bölümlerinde yer verilmiştir.

## **1.6. Yerinde doğrulama incelemeleri**

- (1) Yönetmeliğin 21 inci maddesi çerçevesinde 2026 yılının Nisan ayı içerisinde yerli üretim dalı nezdinde yerinde doğrulama incelemeleri gerçekleştirilmiştir.

## **2. SORUŞTURMA KONUSU ÜRÜN VE BENZER ÜRÜN**

### **2.1. Soruşturma konusu ürün ve benzer ürün**

- (1) Soruşturma konusu ürün, 2918.16.00.00.13 GTİP'i altında sınıflandırılan sodyum glukonattır.
- (2) Sodyum glukonat, glukonik asidin sodyum tuzu olup glukonik asidin nötralizasyonu ile üretilmektedir. İlgili ürünün kimyasal formülü  $C_{11}H_{22}NaO_{13}$ 'dür. Genellikle beyaz granüler, katı ve kristal bir toz şeklinde bulunmakta olup su içinde iyi çözünen ve biyolojik olarak parçalanabilen bir üründür. Soruşturma konusu ürün korozif ve toksik olmamakla birlikte biyolojik olarak parçalanabilir ve yenilenebilir niteliktedir. Yüksek sıcaklıklarda dahi oksidasyona ve indirgenmeye karşı dirençli olan sodyum glukonatin ana özelliği, özellikle alkalın ve konsantre alkalın solüsyonlarında yüksek şelatlama gücüne sahip olduğundan kalsiyum, demir, bakır, alüminyum ve diğer ağır metallerle dengeli şelatlama oluşturmasıdır. EDTA, NTA ve fosfonatlardan daha üstün bir kenetleme maddesidir.
- (3) Ürünün ana girdileri glukoz, kostik ve enzimlerdir. Glukozun fermentasyon ortamında enzimatik kataliz yoluyla basınçlı ortamda eş zamanlı olarak glukonik aside dönüştürülüp nötralleştirilip slukonik asidin sodyum tuzu olan sodyum glukonata çevrilmesi esasıyla üretilmektedir. Ürün yaklaşık olarak %60-68 glukoz, %20-25 kostik, %5-10 enzim ve diğer kimyasalları içermektedir.
- (4) Soruşturma konusu ürün, genellikle beton, temizlik malzemeleri, gıda ve zirai ürünler imalatında ve metal işleme sektörlerinde girdi olarak kullanılmaktadır.

(5) Kimi ithalatçı firmalar tarafından ithal ürünler ile yerli ürünler arasındaki PH değeri ve ağır metal değerlerinin farklılaştığı; yerli ürünlerin PH değerlerinin düşük ağır metal değerlerinin ise yüksek olduğu ileri sürülmüştür. Yerli üretim dalı tarafından, toz sodyum glukonat ile ilgili tek tip bir PH limitinin mevcut olmadığı ve ÇHC menşeli ürünlerde de farklı PH limitlerinin mevcut olduğu ifade edilmiştir. Söz konusu ürünlerin farklı kabul kriterlerine göre piyasaya sunulduğu ve PH değerleri ile alakalı herhangi bir kullanıcı firmadan olumsuz bir geri bildirim alınmadığı öne sürülmüştür. Böyle bir geri bildirimin alınması durumunda ise, yerli üretim dalı, ürüne ilişkin PH limitlerinin müşterilerin talepleri doğrultusunda revize edilebileceğini ifade etmiştir.

(6) Bununla birlikte, yerli üretim dalı tarafından soruşturma konusu ürüne ilişkin toplam ağır metal limiti ile kurşun ve arsenik gibi ağır metal limitlerine ilişkin testlerin akredite kuruluşlar aracılığıyla yapıldığı ifade edilmiştir. Yerli üretim dalı tarafından sunulmuş olan test raporlarında yer alan ağır metal değerlerinin yüksek olduğuna dair herhangi bir bulguya rastlanmadığı görülmüştür.

(7) Ek olarak, Orta Doğu Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümü tarafından oluşturulan ve yerli üretim dalı tarafından Bakanlığımıza sunulan bir raporda, yerli sodyum glukonat ürünü ile Avrupa ülkeleri ve ÇHC menşeli sodyum glukonat ürünleri laboratuvar ortamında karşılaştırılmış, yerli sodyum glukonat ürününün taze ve sertleşmiş beton özelliklerine etkisinin, ithal muadillerinden geride olmadığı gibi sertleşmiş beton dayanımı ve işlenebilirlik gibi kritik parametrelerde ithal ürünlere kıyasla daha olumlu sonuçlara sahip olduğu belirtilmiştir. Söz konusu raporda, yerli ürünün portland çimentolu beton yapımında kimyasal katkı maddesi olarak kullanılmaya uygun olduğu değerlendirilmiştir.

(8) Öte yandan, iş birliğine gelen kimi ithalatçı firmalar, soruşturma konusu ürün ile yerli üretim dalı tarafından üretilen ürünlerde teknik anlamda bir fark bulunmadığını ifade etmiştir.

(9) Bu kapsamda, soruşturma esnasında yapılan incelemeler ve yerli üretim dalı nezdinde gerçekleştirilen yerinde doğrulama ziyareti neticesinde, soruşturma konusu ürün ile yerli üretim dalı tarafından üretilen ve Türkiye piyasasında satılan ürünün teknik ve fiziki özellikleri ile temel kullanım alanları itibarıyla benzer özelliklere sahip olduğu anlaşılmış ve söz konusu ürünlerin Yönetmeliğin 4 üncü maddesi kapsamında “benzer ürün” niteliğinde olduğu değerlendirilmiştir.

(10) Soruşturma konusu ürün ve benzer ürünle ilgili açıklamalar genel nitelikli olup bilgilendirme amacını taşımaktadır.

## 2.2. Ürünün ithalinde uygulanan gümrük vergisi ve diğer yükümlülükler

(1) Soruşturma konusu ürün için mer’i İthalat Rejimi Kararı çerçevesinde belirlenen gümrük vergileri Tablo 1’de yer almaktadır. Buna göre ÇHC menşeli ithalata yönelik %6,5 oranında gümrük vergisi uygulanmaktadır.

**Tablo 1: Gümrük Vergileri**

|                  |                 | GÜMRÜK VERGİSİ ORANI (%) |   |     |   |              |   |   |     |
|------------------|-----------------|--------------------------|---|-----|---|--------------|---|---|-----|
| GTİP             | Eşya Tanımı     | KDV                      | 1 | 2   | 3 | GTS ÜLKELERİ |   |   | 7   |
|                  |                 |                          |   |     |   | 4            | 5 | 6 |     |
| 2918.16.00.00.13 | Sodyum Glukonat | 20                       | 0 | 6,5 | 0 | 0            | 0 | 0 | 6,5 |

**Kaynak:** 2026 Yılı İthalat Rejimi

1: AB Üyesi Ülkeler, EFTA Üyesi Ülkeler, Serbest Ticaret Anlaşması Ülkeleri: Arnavutluk, Bolivya, Venezuela Cumhuriyeti, Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı, Bosna-Hersek, Fas, Faroe Adaları, Filistin, Gürcistan, Güney Kore, İsrail, Karadağ, Kosova, Kuzey Makedonya Cumhuriyeti, Malezya, Mısır Arap Cumhuriyeti, Morityus, Moldova, Sırbistan, Singapur Cumhuriyeti, Şili, Tunus, 2: Katar Devleti, 3: Birleşik Arap Emirlikleri, 4: En Az Gelişmiş Ülkeler, 5: Özel Teşvik Düzenlemelerinden Yararlanacak Ülkeler, 6: Gelişme Yolundaki Ülkeler, 7: Diğer Ülkeler

(2) Soruşturma konusu ürün ithalatında, 31/12/2020 tarihli ve 3351 üçüncü mükerrer sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan İthalatta İlave Gümrük Vergisi Uygulanmasına İlişkin Karar ve 31/12/2025 tarihli ve 10791 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan İthalatta İlave Gümrük Vergisi Uygulanmasına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar uyarınca %5 oranında İlave Gümrük Vergisi (İGV) uygulaması mevcuttur.

(3) Soruşturma konusu ürünün serbest dolaşıma girişinde 31/7/2025 tarihli ve 32972 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2025/3) kapsamında 1,5 ABD doları/kg kıymetin altındaki ithalatla tüm ülkelere yönelik olarak gözetim belgesi aranmaktadır.

### **3. DAMPİNGE İLİŞKİN BELİRLEMELER**

#### **3.1. Genel açıklamalar**

(1) ÇHC’de yerleşik Shandong Fuyang Bio-Tech. Co., Ltd. ve Weifang Jianbao Biotechnology Co., Ltd., firmaları soru formlarını süresi içinde yanıtlayarak Bakanlığa iletmış olup soruşturmanın ilgili ihracatçı tarafları olarak dumping marjı hesaplamasına konu edilmiştir.

(2) Bununla beraber, tacir soru formlarını süresi içinde yanıtlayarak Bakanlığımıza ileten Qingdao Reayou Chemical Co., Ltd. ve Qingdao Abel Technology Co., Ltd. firmaları Weifang Jianbao Biotechnology Co., Ltd. firmasının ilişkili olmayan tacirleri olduklarından ayrı bir marj hesaplamasına konu edilmemiştir.

#### **3.2. ÇHC**

##### **3.2.1. Normal değerin belirlenmesi**

(1) ÇHC için normal değer, iş birliğinde bulunan firmaların soru formuna yanıtlarında piyasa ekonomisinde işlem gören ülke statüsünü seçmemesi üzerine, Yönetmeliğin 7 nci maddesi çerçevesinde, emsal ülke olarak değerlendirilen Türkiye’de benzer malın ortalama birim imalat maliyetine genel, idari ve satış giderleri ile makul bir kârın eklenmesiyle oluşturulmuştur. Normal değerin tespitinde, soruşturma konusu ülke koşullarına ilişkin ihracatçı firmalar lehine ayarlamalar yapılmıştır.

##### **3.2.2. İhraç fiyatının belirlenmesi**

(1) Yönetmeliğin 9 uncu maddesi uyarınca, iş birliğine gelen üretici/ihracatçı firmaların ihraç fiyatları, Türkiye’ye ihraç amacıyla satılan soruşturma konusu ürün için fiilen ödenmiş olan veya ödenmesi gereken fiyat temelinde tespit edilmiştir.

##### **3.2.3. Fiyat karşılaştırması**

(1) Adil bir karşılaştırmanın yapılabilmesini teminen, normal değer ile ihraç fiyatı mümkün olduğu ölçüde fabrika çıkışı aşamasına getirilerek aynı ticari aşamada karşılaştırılmıştır.

(2) Yönetmeliğin 10 uncu maddesi hükmü gereğince, iş birliğine gelen üretici/ihracatçı firmalar tarafınca fiyat karşılaştırmasını etkilediği ileri sürülen hususlar değerlendirilmiş olup belgelendirilen ve uygulanabilir ayarlamalar marj hesabına yansıtılmıştır.

##### **3.2.4. Damping marjı**

(1) Yönetmeliğin 11 inci maddesi çerçevesinde damping marjı, normal değer ile ihraç fiyatının ağırlıklı ortalamasının karşılaştırılması suretiyle hesaplanmıştır. Damping marjının

belirlenmesinde kullanılan yöntem ile yapılan hesaplamalar, firma özel nihai bildirimlerinde kapsamlı ve ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

(2) Soruşturma kapsamında iş birliğine gelmeyen/gelmemiş addedilen diğer firmalar için damping marjı, Yönetmeliğin 26 ncı maddesi hükmü uyarınca tespit edilmiştir.

(3) Buna göre, ÇHC'de yerleşik soru formuna cevap veren üretici/ihracatçı firmalar ile iş birliğinde bulunmayan diğer firmalar için CIF bedelin yüzdesi olarak hesaplanan damping marjları aşağıda yer almaktadır.

**Tablo 2: Damping Marjları**

| Menşe Ülke | Firma Ünvanı                            | Hesaplanan Damping Marjı (CIF Bedelin Yüzdesi) |
|------------|-----------------------------------------|------------------------------------------------|
| ÇHC        | Shandong Fuyang Bio-Tech. Co., Ltd.     | 53,42                                          |
|            | Weifang Jianbao Biotechnology Co., Ltd. | 52,13                                          |
|            | Diğerleri                               | 74,96                                          |

#### **4. ZARARA İLİŞKİN BELİRLEMELER**

##### **4.1. Genel açıklamalar**

(1) Yönetmeliğin 17 nci maddesi çerçevesinde, soruşturma konusu ülke menşeli dampingli ithalatın hacmi, bu ithalatın iç piyasadaki benzer mal fiyatları ile yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri üzerindeki etkisine bakılmıştır. Söz konusu inceleme, bu raporun 2.1 inci bölümünde belirtilen soruşturma konusu ürün için 1.4 üncü maddede belirtilen 1/1/2022-31/12/2024 tarihleri arasındaki zarar inceleme dönemi için yapılmıştır.

(2) Soruşturma konusu ürünün genel ithalatı ve soruşturma konusu ülkeden yapılan ithalatın incelenmesinde Bakanlık verileri kullanılmıştır.

##### **4.2. Ürünün genel ithalatının mutlak gelişimi ile fiyatları**

(1) Soruşturma konusu ürünün genel ithalatı, 2022 yılında 6.744 ton, 2023 yılında 8.452 ton ve SD'de 9.574 ton seviyelerinde gerçekleşmiştir.

(2) Söz konusu ithalatın değeri 2022 yılında 6,4 milyon ABD doları, 2023 yılında 5,7 milyon ABD doları ve SD'de 6,3 milyon ABD doları seviyelerinde gerçekleşmiştir.

(3) Genel ithalatın ortalama birim fiyatları ise incelenen dönemler için sırasıyla 943 ABD doları/ton, 676 ABD doları/ton ve 658 ABD doları/ton seviyelerinde gerçekleşmiştir.

##### **4.3. Ürünün soruşturma konusu ülkeden ithalatının mutlak gelişimi ile fiyatları**

(1) ÇHC menşeli soruşturma konusu ürün ithalatının gelişimi incelendiğinde, 2022 yılında 6.312 ton olarak gerçekleşen ithalatın 2023 yılında 8.077 ton seviyesine, SD'de ise 9.282 ton seviyelerine yükseldiği görülmektedir.

(2) Söz konusu ithalatın değeri 2022 yılında 5,8 milyon ABD doları, 2023 yılında 5,3 milyon ABD doları ve SD'de 6 milyon ABD doları seviyelerinde gerçekleşmiştir.

(3) Yukarıdaki veriler ışığında, ÇHC menşeli ithalatın ortalama birim fiyatları hesaplanmıştır. 2022 yılında 912 ABD doları/ton olan ortalama birim fiyat, 2023 yılında 652 ABD doları/ton seviyelerine, SD'de ise 646 ABD doları/ton seviyelerine gerilemiştir.

(4) ÇHC menşeli ithalatın genel ithalat içerisindeki miktar bazındaki payı 2022 yılında %93,6 seviyesinden 2023 yılında %95,6 seviyesine, SD'de ise %97 seviyesine yükselmiştir.

#### 4.4. Üçüncü ülkelerden gerçekleştirilen ithalatın mutlak gelişimi ile fiyatları

(1) Soruşturmaya konu olmayan üçüncü ülkeler menşeli toplam ithalat incelendiğinde, 2022 yılında 432 ton olarak gerçekleşen ithalatın, 2023 yılında 376 tona, SD'de ise 292 tona düştüğü görülmektedir.

(2) Diğer ülkeler menşeli ithalatın değeri 2022 yılında 599 bin ABD doları, 2023 yılında 449 bin ABD doları, 2024 yılında ise 301 bin ABD doları seviyelerinde gerçekleşmiştir.

(3) Söz konusu ithalatın ortalama birim fiyatları ise incelenen dönemde sırasıyla 1.386 ABD doları/ton, 1.195 ABD doları/ton ve 1.032 ABD doları/ton seviyelerinde gerçekleşmiştir.

(4) Soruşturmaya konu olmayan ülkeler menşeli ithalatın genel ithalat içerisindeki payının 2022 yılında %6,4 seviyesinde olduğu, 2023 yılında %4,4 seviyesine, SD'de ise %3 seviyesine düştüğü görülmüştür.

#### 4.5. İthalatın nispi gelişimi

(1) Soruşturma konusu ithalatın Türkiye pazarındaki nispi konumunu görebilmek için, söz konusu ithalatın toplam Türkiye benzer mal tüketimi içindeki payı 2022 yılı ve SD aralığı için incelenmiştir. Türkiye toplam benzer mal tüketiminin hesaplanmasında başvuru sahibi yerli üretim dalının yurt içi satışları ile genel ithalat miktarı toplanmıştır. Yerli üretim dalının yurt içi satışlarının ve soruşturma konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın toplam tüketime oranlanmasıyla pazar payları hesaplanmıştır. İncelenen veriler 2022 yılı 100 birim olacak şekilde endekslenmiştir.

(2) Buna göre yurt içi tüketim endeksi 2022 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2023 yılında 169 birime yükselmiş ve SD'de 218 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

(3) ÇHC menşeli ithalatın pazar payı 2022 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2023 yılında 76 birime ve SD'de 67 birime düşmüştür.

(4) Diğer ülkelerin toplam pazar payı 2022 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2023 yılında 51 birime ve SD'de 31 birime gerilemiştir.

(5) Yerli üretim dalının pazar payı endeksi 2022 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2023 yılında 259 birime, SD'de ise 315 birime yükselmiştir.

#### 4.6. Dampingli ithalatın yerli üretim dalının iç piyasa fiyatları üzerindeki etkisi

##### 4.6.1. Fiyat kırılması

(1) Yönetmeliğin 17 nci maddesinin ilgili hükümleri çerçevesinde, dampingli ithalatın yerli üretim dalının satış fiyatları üzerindeki etkisi değerlendirilirken soruşturma konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarını kırıp kırmadığı incelenmiştir. Fiyat kırılması, soruşturma konusu ithal ürünün Türkiye pazarına giriş fiyatlarının yerli üretim dalının yurt içi birim satış fiyatlarının yüzde olarak ne kadar altında kaldığını göstermekte olup CIF bedelin yüzdesi olarak hesaplanmaktadır.

(2) Fiyat kırılması hesap edilirken, iş birliğine gelen ihracatçı firmaların ağırlıklı ortalama CIF ithal birim fiyatının üzerine soruşturma konusu ülkeye yönelik uygulanan gümrük vergisi ve İGV<sup>1</sup> ile CIF kıymetin %1'i tutarındaki diğer ithalat masrafları eklenerek ürünün Türkiye

<sup>1</sup> Gümrük vergisi %6,5, İGV %5 olarak hesaplamalara dahil edilmiştir.

piyasasına giriş fiyatı bulunmuştur. Bulunan değer ile yerli üretim dalının ağırlıklı ortalama yurt içi satış fiyatı karşılaştırılmıştır.

(3) Bu çerçevede, SD'de, ÇHC'den gerçekleşen ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarını kırmadığı tespit edilmiştir.

#### **4.6.2. Fiyat baskısı**

(1) Yönetmeliğin 17 nci maddesinin ilgili hükümleri çerçevesinde, dumpingli olduğu iddia edilen ithalatın yerli üretim dalının satış fiyatları üzerindeki etkisi değerlendirilirken soruşturma konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarına baskı yapıp yapmadığı incelenmiştir.

(2) Fiyat baskısı, yerli üretim dalının fiyatlarının dumpingli ithalat sebebiyle baskı altında bulunması ve yerli üreticinin fiyatlarını makul kâr elde edecek şekilde belirleyememesi durumunu ifade etmektedir.

(3) Bu kapsamda, soruşturma konusu ürünün gümrük vergisi, İGV ile CIF kıymetin %1'i tutarındaki diğer ithalat masrafları dâhil, iş birliğine gelen ihracatçı firmaların ağırlıklı ortalama CIF ithal birim fiyatlarının Türkiye pazarına giriş fiyatı ile yerli üretim dalının ağırlıklı ortalama birim ticari maliyetine makul bir kâr (%X) eklenerek bulunan olması gereken yurt içi birim satış fiyatı karşılaştırılmıştır.

(4) Bu çerçevede, SD'de ÇHC'den gerçekleşen ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarını CIF bedelin  $\%35 < X < \%45$ 'i oranında baskıladığı tespit edilmiştir.

#### **4.7. Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri**

(1) Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri, maddi zarar inceleme dönemi olan 2022, 2023 yılları ve SD için incelenmiştir.

(2) Eğilimin sağlıklı bir şekilde analiz edilebilmesi amacıyla, Türk lirası bazındaki veriler yıllık ortalama Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) kullanılması suretiyle enflasyondan arındırılarak, 2022 yılı 100 birim olacak şekilde endekslenmiştir.

(3) Ekonomik göstergelerin değerlendirilmesinde, soruşturma konusu ürüne ait miktar incelemesinde ton ölçü birimi kullanılmıştır.

#### **a) Üretim, kapasite ve kapasite kullanım oranı (KKO)**

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için 2022 yılında 100 birim olan üretim miktar endeksi, 2023 yılında 445 birime, SD'de ise 740 birime gerilemiştir.

(2) Yerli üretim dalının kapasitesi 2022 yılı için 100 birim iken, 2023 yılında 128 birim, SD'de ise 145 birim seviyesinde gerçekleşmiştir. Anılan dönemde kapasite kullanım endeksi ise sırasıyla 100 birim, 349 birim ve 511 birim olarak gerçekleşmiştir.

#### **b) Yurt içi ve yurt dışı satışlar**

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için 2022 yılında 100 birim olarak kabul edilen yurt içi satış miktarı endeksi, 2023 yılında 439 birime, SD'de ise 686 birime yükselmiştir.

(2) Yurt içi satış değeri endeksi ise incelenen dönemde sırasıyla 100 birim, 274 birim ve 402 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

(3) Yerli üretim dalının 2022 yılında 100 birim olarak kabul edilen yurt dışı satış miktarı endeksi, 2023 yılında 243 birim, SD'de ise 956 birim olarak gerçekleşmiştir.

(4) Yurt dışı satış değeri endeksi ise incelenen dönemde sırasıyla 100 birim, 188 birim ve 662 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

**c) Yurt içi fiyatlar**

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için yurt içi birim satış fiyatı endeksi 2022 yılı için 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2023 yılında 62 birime, SD'de ise 59 birim seviyesine gerilemiştir.

**ç) Pazar payı**

(1) Yerli üretim dalının pazar payı endeksi 2022 yılı için 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2023 yılında 259 birim, SD'de ise 315 birim seviyelerine yükselmiştir.

**d) Maliyetler ve kârlılık**

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için 2022 yılında 100 birim olan birim sınav maliyet endeksi, 2023 yılında 81 birime, SD'de ise 71 birime gerilemiştir. Faaliyet ve finansman giderleri eklenerek hesaplanan birim ticari maliyet endeksi ise 2022 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2023 yılında 83 birime, SD'de ise 78 birim seviyelerine gerilemiştir.

(2) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için gerçekleşen birim ticari maliyetleri ve yurt içi satış fiyatları dikkate alınarak hesaplanan yurt içi satışlardan birim kârlılık endeksi 2022 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2023 yılında -295 birime, SD'de ise -280 birime gerilemiştir.

(3) Yurt dışı satışlardan birim kârlılık endeksi incelenen yıllarda sırasıyla 100 birim, -21 birim ve -80 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

(4) Yerli üretim dalının toplam satışlarından birim kârlılığı 2022 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2023 yılında -274 birim, SD'de ise -245 birim olarak gerçekleşmiştir.

**e) Stoklar**

(1) Yerli üretim dalının dönem sonu stok miktarı 2022 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2023 yılında 8.580 birime, SD'de ise 14.010 birim seviyelerine yükselmiştir.

**f) İstihdam**

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün üretiminde çalışan direkt işçi sayısı endeksi 2022 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2023 yılında 300 birim, SD'de ise 355 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

**g) Ücretler**

(1) Soruşturma konusu ürün üretiminde çalışan bir işçinin aylık brüt ücret endeksi 2022 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2023 yılında 128 birim, SD'de ise 183 birim seviyelerine yükselmiştir.

**ğ) Verimlilik**

(1) Soruşturma konusu ürün üretiminde çalışan işçi başına düşen üretim miktarını gösteren verimlilik endeksi 2022 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2023 yılında 148 birime, SD'de ise 209 birime yükselmiştir.

**h) Nakit akışı**

(1) Soruşturma konusu üründe sağlanan nakit akış endeksi 2022 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2023 yılında -594 birime, SD'de ise -834 birime gerilemiştir.

#### **i) Büyüme**

(1) Yerli üretim dalının bütün faaliyetlerini kapsayan aktif büyüklüğü incelenen yıllarda sırasıyla 100 birim, 128 birim ve 127 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

#### **i) Sermayeyi artırma yeteneği**

(1) Yerli üretim dalının öz sermaye endeksi 2022 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2023 yılında 208 birime yükselmiş, SD'de ise 184 birim olarak gerçekleşmiştir.

#### **j) Yatırımları artırma yeteneği**

(1) Yerli üretim dalının incelenen dönemde tevsi yatırımları 2022 yılında 100 birim, 2023 yılında 107 birim, SD'de 160 birim olarak gerçekleşmiştir. İncelenen dönemde yerli üretim dalının yenileme yatırımları ise 2022 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2023 yılında 7.542 birim, SD'de ise 2.517 birim olarak gerçekleşmiştir.

(2) Yerli üretim dalının yatırımlarının geri dönüş oranı (dönem kârı/öz sermaye) 2022 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2023 yılında 47 birime, SD'de ise 15 birime gerilemiştir.

#### **4.8. Yerli üretim dalının ekonomik göstergelerinin değerlendirilmesi**

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu üründeki üretim miktarı, incelenen dönem itibarıyla artış göstermektedir. SD'de 2022 yılına göre üretim miktarında %640 oranında bir artış olduğu görülmektedir.

(2) Yerli üretim dalının soruşturma konusu üründeki yurt içi satış miktarının incelenen dönem boyunca baz yılı göre artış gösterdiği gözlemlenmekte olup SD'de, 2022 yılına göre %586 oranında bir artış gözlemlenmektedir.

(3) Yerli üretim dalının soruşturma konusu üründeki yurt içi satışlardan birim kârlılığının 2022 yılına göre 2023'te %395 ve SD'de %380 oranında düşüş gösterdiği görülmektedir. Bu kapsamda, yerli üretim dalının yurt içi satışlardan birim kârlılığının 2023 yılı ve SD'de negatif seviyelerde olduğu görülmektedir.

(4) Yerli üretim dalının üretim kapasitesindeki artışla beraber kapasite kullanım oranının da SD'de artış gösterdiği görülmektedir.

(5) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün stok miktarında 2022 yılına göre SD'de %13.910 oranında bir artış olduğu görülmektedir. Bu çerçevede, stok çevrim hızının da anılan dönemde %95 oranında düştüğü görülmektedir.

(6) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürüne yönelik ürün nakit akışının 2023 yılı ve SD'de önemli miktarlarda azaldığı ve negatif seyrettiği gözlemlenmektedir.

(7) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürünün Türkiye tüketiminden aldığı pazar payının 2023 yılı ile SD'de baz yılı göre %215 oranında artış gösterdiği görülmektedir.

(8) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürüne yönelik verimliliğinin 2023 yılı ve SD'de arttığı gözlemlenmektedir.

(9) Kimi ithalatçı firmalar tarafından, yerli üretim dalından gerçekleştirilen sodyum glukonat tedarikinde sorun yaşandığı belirtilmiş olup talep edilen ürünlere istenen miktarda ve ihtiyaç duyulan zamanda ulaşılamadığı öne sürülmüştür. Fiyatın yanı sıra ürüne erişim kolaylığı bakımından da ÇHC'den ürün tedarikinin tercih edildiği ifade edilmiştir.

(10) Yapılan incelemeler neticesinde, yerli üretim dalının soruşturma dönemindeki üretim kapasitesinin Türkiye talebini karşılamaya yeterli olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte,

dampingli olduğu saptanan ÇHC menşeli ithalatın fiyat baskısı nedeniyle yerli üretim dalının zararına satış yaptığı ve kapasitesini yeterli ölçüde kullanmadığı değerlendirilmektedir.

(11) Bununla birlikte, yerli üretim dalının toz sodyum glukonat üretimi ve satışına 2022 yılının son aylarında başlamış olması nedeniyle 2023 yılı ve SD'ye ait üretim, satış ve kapasite kullanım oranı gibi göstergelerde baz etkisinden kaynaklanan artışlar gözlemlenmektedir.

(12) Yerli üretim dalının ekonomik göstergelerinin bütüncül olarak değerlendirilmesi neticesinde; incelenen dönemde soruşturma konusu ürünün üretim ve yurt içi satış miktarı, istihdam ve KKO gibi temel ekonomik göstergelerinde iyileşme; kârlılık, stok miktarı ve stok değeri ile stok çevrim hızı, ürün nakit akışı, yatırımların geri dönüş oranı gibi temel göstergelerinde bozulma olduğu ve yurt içi ve yurt dışı satışlardan birim kârlılığın SD'de zarara dönmüş olduğu görülmektedir. Yönetmeliğin 17 nci maddesi uyarınca dampingli ithalatın yerli üretim dalı üzerindeki etkisi incelenirken ele alınan etkenlerden biri veya birkaçı mutlaka belirleyici bir yargıya temel teşkil etmeyebilir.

#### **4.9. Zarara ilişkin değerlendirme**

(1) Yönetmeliğin 17 nci maddesi çerçevesinde, maddi zararın belirlenmesine temel teşkil eden etkenler incelenmiştir.

(2) Soruşturma konusu ürünün ÇHC'den gerçekleşen ithalatının 2022 yılından SD'ye mutlak olarak %47 oranında önemli bir artış gösterdiği görülmektedir.

(3) ÇHC menşeli ithalatın soruşturma konusu ürünün genel ithalatı içerisindeki payının ise %93,6 seviyesinden %97 seviyesine çıktığı görülmektedir.

(4) ÇHC menşeli ithalatın Türkiye'nin tüketiminden aldığı payın 2022 yılı 100 birim kabul edildiğinde, SD'de %33 düşüş gösterdiği görülmektedir.

(5) ÇHC menşeli ithalatın birim fiyatları 2022 yılından SD'ye düşüş trendinde olmasının yanı sıra incelenen dönem boyunca genel ithalatın birim fiyatlarının altında seyretmektedir.

(6) Soruşturma konusu ülke menşeli ithalatın, yerli üretim dalının fiyatları üzerindeki etkisi incelendiğinde ise ÇHC menşeli ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarını kırmadığı ancak önemli seviyelerde baskıladığı görülmektedir.

(7) Yerli üretim dalının 2023 yılı ve SD'de, 2022 yılına göre yurt içi satışlardan birim kârlılığında reel bir azalma olduğu ve söz konusu ithalatın birim fiyatları ile birlikte ele alındığında, yerli üretim dalının fiyatlarını artıramadığı görülmektedir.

(8) İlâveten, zarar inceleme döneminde yerli üretim dalının kârlılık, stok miktarı ve stok değeri ile stok çevrim hızı, ürün nakit akışı, yatırımların geri dönüş oranı gibi temel ekonomik göstergelerinde bozulma olduğu ve yurt içi ve yurt dışı satışlardan birim kârlılığın SD'de zarara dönmüş olduğu görülmektedir.

### **5. DAMPİNGLİ İTHALAT İLE ZARAR ARASINDAKİ NEDENSELLİK BAĞI**

#### **5.1. Dampingli ithalatın zarar üzerindeki etkisi**

(1) Soruşturma konusu ülkeden gerçekleşen ithalatın dampingli olduğu işbu Raporun 3 üncü bölümünde tespit edilmiştir.

(2) Soruşturma konusu ülkeden gerçekleşen ithalat 2022-SD döneminde artış göstermiştir.

(3) ÇHC'den gerçekleşen soruşturma konusu ürün ithalatındaki artış ve eşanlı olarak yerli üretim dalının kârlılık değerlerinde gerçekleşen ciddi bozulmalar gözetildiğinde, firmanın üretim ve satışlarını düşürmemek adına özellikle soruşturma döneminde zararına satış

gerçekleştirdiği, buna rağmen dönem sonu stoklarının önemli bir ölçüde artış gösterdiği tespit edilmiştir.

(4) Dampingle olduğu tespit edilen soruşturma konusu ülke menşeli ithalatın yerli üretim dalının iç piyasa fiyatlarını kırmadığı ancak önemli seviyelerde baskıladığı tespit edilmiştir.

(5) Zarar inceleme döneminde yerli üretim dalının kârlılık, stok miktarı ve stok değeri ile stok çevrim hızı, ürün nakit akışı, yatırımların geri dönüş oranı gibi temel ekonomik göstergelerinde bozulma olduğu ve yurt içi ve yurt dışı satışlardan birim kârlılığın SD'de zarara dönmüş olduğu görülmektedir.

(6) Bunların yanı sıra, dampingle olduğu tespit edilen ithalat ile yerli üretim dalının ekonomik göstergelerinde meydana gelen zararın, ikisi arasındaki illiyet bağının mevcudiyetini gösterir nitelikte eşzamanlı olarak gerçekleştiği tespit edilmiştir. Bu kapsamda, yerli üretim dalında görülen maddi zarar ile soruşturma konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın ve bu ithalatın pazar payındaki artışın eş zamanlı olduğu, ayrıca aynı dönemde söz konusu ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarını önemli ölçüde baskıladığı dikkate alındığında, yerli üretim dalındaki maddi zararın ana kaynağının soruşturma konusu ülke menşeli dampingle ithalat olduğu değerlendirilmektedir.

## **5.2. Zarara neden olabilecek diğer unsurlar**

(1) Yönetmeliğin 17 nci maddesi çerçevesinde, yerli üretim dalı üzerinde meydana gelen maddi zarar ile dampainge konu ithalat arasındaki nedensellik bağının incelenmesi esnasında zarara etki edebilecek bilinen diğer unsurlar incelenmiştir.

### **5.2.1. Tüketimdeki değişiklikler**

(1) Soruşturma konusu ürünün Türkiye pazarının 2023 yılı ile SD'de, 2022 yılına göre genişleme trendi içerisine girmiş olduğu ve zarar inceleme döneminde talepte daralma yaşanmadığı, aksine Türkiye tüketiminin incelenen yıllar ve dönem itibarıyla arttığı görülmektedir. Bununla birlikte, soruşturma konusu ürünün kullanım alanı ve kullanıcı algılamasının genel itibarıyla aynı kaldığı ve dolayısıyla tüketim eğiliminde bir değişiklik olmadığı değerlendirilmektedir.

### **5.2.2. Diğer ülkeler menşeli ithalat**

(1) Soruşturma konusu ülke haricindeki diğer ülkeler menşeli ithalatın zarar inceleme dönemindeki gelişimi incelendiğinde, söz konusu ithalatın payının ihmal edilebilir bir düzeyde olduğu ve sürekli bir düşüş eğilimi içinde olduğu tespit edilmiştir.

### **5.2.3. Yerli üretim dalının yurt dışı satışları**

(1) Yerli üretim dalındaki zararın yurt içi satışlardan mı yoksa yurt dışı satışlardan mı kaynaklandığı incelendiğinde, yerli üretim dalının toplam satışlarının incelenen dönemde %80'den fazlasını yurt içi satışlarının oluşturduğu görülmüştür. Bununla birlikte, yerli üretim dalının incelenen dönemdeki yurt dışı satışlardan birim kârlılığın, mutlak olarak yurt içi satışlardan birim kârlılıktan daha yüksek seviyelerde gerçekleştiği, yurt içi satışlardan birim kârlılığın %180 oranında; yurt dışı satışlardan birim kârlılığın ise %80 seviyesinde düşüş gösterdiği ve her ikisinde de zarar göstergesinin oluştuğu görülmektedir. Bununla beraber, yurt dışı satışların miktarı incelenen dönemde yurt içi satışların miktarından daha büyük bir artış göstermektedir. Yukarıda ifade edilen hususlar bir bütün olarak değerlendirildiğinde, yerli üretim dalındaki zararın yurt içi satışlardan kaynaklandığının muhtemel olduğu tespit edilmiştir.

#### 5.2.4. Diğer unsurlar

(1) Anılan dönemde, teknolojik değişimler, tüketim alışkanlıkları, yerli üreticilerin kendi aralarındaki rekabet gibi diğer unsurlarda önceki yıllara göre olumsuz bir değişiklik olmadığı tespit edilmiştir.

(2) Sonuç olarak, illiyet bağı değerlendirmesi kapsamında incelenen söz konusu hususların, dampinge konu ithalat ile yerli üretim dalı üzerinde oluşan maddi zarar arasındaki illiyet bağına zayıflatacak veya tümüyle ortadan kaldıracak nitelik ve güçte olmadığı değerlendirilmiştir.

#### 6. SONUÇ

(1) Yürütülen soruşturma sonucunda, ÇHC menşeli “sodyum glukonat” ürünü ithalatının dampedingli olduğu ve yerli üretim dalında maddi zarara neden olduğu tespit edilmiştir.

(2) Soruşturma konusu ürünün inşaat sektöründe kullanılan önemli bir girdi olduğu dikkate alındığında, ÇHC menşeli ithalat için kamu yararı ilkesi çerçevesinde Kanunun 7nci ve 13üncü maddeleri uyarınca, daha az oranlı önlem uygulanması temelinde aşağıdaki tabloda gösterilen oranda dampinge karşı kesin önlem uygulanmasına karar verilmiştir.

| GTİP             | Eşya Tanımı     | Menşe Ülke              | Firma Ünvanı                            | Dampinge Karşı<br>Önlem (CIF<br>Bedelin<br>Yüzdesi) |
|------------------|-----------------|-------------------------|-----------------------------------------|-----------------------------------------------------|
| 2918.16.00.00.13 | Sodyum glukonat | Çin Halk<br>Cumhuriyeti | Shandong Fuyang Bio-Tech. Co., Ltd.     | 24,43                                               |
|                  |                 |                         | Weifang Jianbao Biotechnology Co., Ltd. | 22,56                                               |
|                  |                 |                         | Diğerleri                               | 32,96                                               |